

Woensdag 10 november 1915 – ochtendeditie

Gezinnen van Belgische geïnterneerden.

Uit Harderwijk wordt aan de Harderwijksche Courant gemeld:

De bouw van houten woningen voor de gezinnen van de Belgische geïnterneerden is plotseling, ten gevolge van een aanschrijving van de regering, stopgezet.

De burgemeester van deze gemeente, regeringscommissaris, belast met die bouw, ontving reeds ontslag als zodanig, en tevens ook het gehele personeel voor het toezicht, ongeveer 35 man.

Het werk aan de Belgische school, die door dezelfde werklieden, allen geïnterneerden, wordt gebouwd en die haar voltooiing nadert, is eveneens gestaakt.

Door de regeringscommissaris werden voor de woningbouw reeds verschillende percelen gemeentegrond op vaste termijn gehuurd en ook werd een kamer op het gemeentehuis verbouwd en ingericht als bureau voor de thans afgetreden regeringscommissaris.

Wij vernemen, dat de voortgang van het werk, echter op geheel andere schaal, zal plaats hebben onder leiding van de heren baron Van Tuyl van Serooskerken en generaal Onnen, beiden van het departement oorlog.

Na het geval Cavell.

Berlijn, 9 november. De briefwisseling, door de Engelse regering over het geval Cavell openbaar gemaakt, bevatte – aldus Wolff's Bureau – de bekende onjuiste mededelingen over zogenaamde beloften, die aan het Amerikaanse gezantschap te Brussel in de loop van het proces van de zijde der Duitse overheid in België zouden zijn gegeven,

doch later niet zouden zijn gehouden. Deze met de werkelijkheid strijdige voorstelling was het gevolg van het onjuiste verslag, uitgebracht door de Belgische onderdaan Leval, als rechtskundige bij het Amerikaanse gezantschap te Brussel in dienst.

De Duitse regering heeft hierin aanleiding gevonden om door haar gezant te Washington er de Amerikaanse regering opmerkzaam op te maken dat de mededelingen, vervat in de genoemde Engelse openbaarmaking, in tegenspraak waren met de ware gang van zaken. Zij diende tevens wegens het onjuiste verslag van Leval een verzoeg in. Tegelijkertijd heeft Whitlock, de Amerikaanse gezant te Brussel, zelf de Amerikaanse regering over de ware toedracht ingelicht.

Whitlock heeft thans, in opdracht van de regering der Verenigde Staten, aan de betrokken overheid te Brussel medegedeeld dat de Amerikaanse regering van de zaak Cavell geen kennis heeft gedragen en dat de bescheiden zonder overleg met het Amerikaanse ministerie van buitenlandse zaken te Londen zijn openbaar gemaakt. Tevens heeft de Amerikaanse regering Leval uit zijn betrekking ontslagen.

De Tijd meldt:

Van Duitse zijde kan omtrent de spionagezaak te Luik, die terstond na de terechtstelling in de pers tot talrijke commentaren aanleiding gaf, nog het volgende worden medegedeeld. Voor het veldgerecht werden in het geheel 22 personen gehoord.

De behandeling der zaak nam verscheidene dagen in beslag en bracht aan het licht, dat er een wijdvertakte dienst in het spel was. De organisatie van deze 22 beperkte zich niet enkel tot de provincie Luik, maar was ook verspreid over Luxemburg en tot dicht achter het operatiegebied in het noorden van Frankrijk.

De aangeklaagden, behoudens een die werd vrijgesproken wegens gebrek aan bewijs, werden schuldig bevonden, niet alleen aan spionagediensten over de troepentransporten in België, maar ook bleek, dat zij in onderlinge samenwerking hun werkzaamheden verrichtten, in verband met het grote offensief der bondgenoten aan het westelijk front.

Een deel van hun taak was belangrijke spoorwegverbindingen in België te vernietigen om daardoor bij het grote offensief op zijn minst genomen troepenaanvoer der Duitsers te voorkomen.

Twee der aangeklaagden, die van de Franse regering officieel passen hebben gekregen voor Engeland en Nederland, moeten bij Maastricht na nadere inlichtingen te hebben ontvangen, heimelijk de grens zijn gepasseerd, om binnen Luik bommen in ontvangst te nemen, ten einde deze te gebruiken tot het doen springen van spoorwegverbindingen in de nacht van 25 op 26 september, toen het grote offensief in Champagne en Artois begon.

Het is hun gelukt om binnen Luik te komen, maar verder hebben zij hun doel niet kunnen bereiken, want bij die laatste samenkomst met de ingewijden werd de gehele organisatie overvallen en gevangen genomen.

De veroordeelden zijn gevonnist, deels op eigen bekentenis, deels op bewijsmateriaal en getuigenis van derden. Zoals bekend, zijn er op 27 oktober negen ter dood veroordeeld. Zij stierven daags daarop door de kogel.

Een van diegenen, die als de hoofdschuldigen werden beschouwd, kreeg, omdat hij minderjarig was, 15 jaar gevangenisstraf. Elf anderen werden eveneens tot tuchthuisstraffen veroordeeld.

Eén der berichtgevers in België van de Tijd, de heer R.H. Kemper, die een correspondentie tussen mgr. Heylen, bisschop van Namen, en de redactie van het blad zou overbrengen, en die gevangen werd gezet op het fort Chartreuse te Luik, is tot een maand gevangenisstraf veroordeeld.

Woensdag 10 november 1915 – avondeditie

Doodvonnissen in België.

In Belgische bladen vinden wij thans de volgende lijsten van de in België op 26 en 27 oktober door de Duitse krijgsraad veroordeelde personen, zoals zij door de Duitse gouverneur-generaal in België ter kennis van de bevolking worden gebracht.

Bij vonnis van 26 oktober 1915, uitgesproken door de Veldkrijgsraad, zijn wegens oorlogsverraad, verspieding en hulp bij verspieding ter dood veroordeeld: 1. Pieter Poels, politieagent 1^e klas, te Brussel en 2. Jan Jozef van der Cammen, reiziger in sigaren, te Brussel. Het vonnis is voltrokken. Vrouw Poels werd vrijgesproken.

Volgende personen zijn bij vonnis van 27 oktober 1915, uitgesproken door de Veldkrijgsraad, wegens oorlogsverraad veroordeeld.

Ter dood: 1. Jan Legrand, Belgisch deserteur, werktuigkundige te Luik; 2. Jozef Gilot, glazenmaker en schilder te Luik; 3. Lucien Gillet, smid te Braux (Frankrijk); 4. August Beguin, politieagent te Luik; 5. Hendrik Deféchereux, baanwachter te Kinkempois; 6. Hendrik Noirfalise, metaalpletter te Chênée; 7. Oskar Sacré, voerman te Ougrée; Leo François, tramcontroleur te Lanaken; 9. Felix van der Snoek, tramcontroleur te Glain.

Tot levenslange dwangarbeid: 10. Norbert Varela, herbergier te Luik; 11. Desideratus Scheys, jachtopzienier op het kasteel Asnerois bij Bouillon; 12. Lucia Collin, geboren Billien, boerin te Sainte-Cécile.

Tot 15 jaar dwangarbeid: 13. Kamiel Noirfalise, smid te Chênée; 14. Jan-Baptist Collin, landbouwer te Sainte-Cécile.

Tot 12 jaar dwangarbeid: 15. Eugeen Beaurain te Luik; 16. Konstant Picard, smid te Neumesnil (Frankrijk); 17. Frans Moermans, smid bij het spoor, te Angleur; 18. Jozefina Moermans, ongehuwd, zonder beroep, te Angleur; 19. Lodewijk Bauduin, pasteibakker en muzikant te Virton.

Tot 10 jaar dwangarbeid: 20. Hermance Moermans, ongehuwd, zonder beroep, te Angleur; 21. Jan-Baptist Ponsart, houthakker, te Muno.

De genaamden Legrand, Gillet, Beguin, Deféchereux, Hendrik Noirfalise, Sacré, François en van der Snoek zijn heden doodgeschoten.

Luik, de 28^e oktober 1915.

Men meldt ons:

Het Duitse bestuur in België heeft de tarieven voor de inkomende rechten weer hersteld, zoals die waren voor de oorlog, zodat er nu voor koffie naar Duitsland 80 pfennig per kilo en naar België 10 pfennig betaald wordt.

Onderscheidingen in het Belgische leger.

Wij ontlenen het volgende aan de (Belgische) Legerbode:

Benoemd tot ridders in de Leopoldsorde: J. Monnet, kapitein-commandant, infanterie; P. Smets, kapitein-commandant, infanterie; F. Hanneuse, kapitein-commandant, adjudant-majoor, infanterie; E. Letenre, kapitein-commandant, stafadjudant, adjudant-majoor, artillerie; J. Drome, kapitein-commandant, infanterie; E. Delanghe, kapitein-commandant, infanterie; J. Geruzet, kapitein-commandant, stafadjudant, artillerie; L. Delporte, kapitein-commandant, genie; D. Degroodt, kapitein-commandant, adjudant-majoor, cavalerie; R. Lauwers, kapitein-commandant, cavalerie; N. A'Speculo, kapitein-commandant, cavalerie; G. Stevens, kapitein-commandant, stafadjudant, adjudant-majoor, cavalerie; M. Delree, kapitein-commandant, cavalerie; N. Theisman, kapitein-commandant, artillerie; P. Blancgarin, kapitein-commandant, genie; F. Lemoine, kapitein-commandant van de staf bij de generale staf; A. Henon, kapitein-commandant, stafadjudant; T. Constant, kapitein-commandant, stafadjudant, A. Cumont, kapitein-commandant, stafadjudant, artillerie; L. Preud'homme, kapitein-commandant, stafadjudant.

Benoemd tot officier in de Leopoldsorde: L. Lefevre, kolonel, infanterie.

Officier van het erelegioen: Vinckier, kolonel, infanterie.

Ridders in de Kroonorde: J. Vanneste, A. Ducoffre, G. Hennequin, allen luitenant, infanterie; J. Wenis, kapitein-commandant, infanterie; H. Devulder, F. Bonnevie, beiden tweede kapitein, infanterie; H. Delh e, kapitein-commandant, infanterie; Veranneman de Watervliet, tweede kapitein, infanterie; J. Thomas, kapitein-commandant, stafadjudant, artillerie; F. Dansart, kapitein-commandant, stafadjudant, adjudant-majoor, infanterie; H. Six, kapitein-commandant, infanterie; Neujean, J. Jacoby, beiden 2^e kapitein, infanterie; G. de Ridder, kapitein betaalmeester; J. Lepopre,

G. Jones en J. Mostenne, allen 2^e kapitein, infanterie; L. Fourmarier, kapitein-commandant, adjudant-majoor, infanterie; A. Thonet, G. Guyaux, R. Tielemans, G. Denhaerynck, A. Gerard, J. Labeau, allen kapitein-commandant, infanterie; G. Hermant, 2^e kapitein, infanterie; L. Hollenfeltz, regimentsgeneesheer; F. van Rolleghem, 2^e kapitein, infanterie; G. Vanderkelen, 2^e kapitein, artillerie; H. Bouty, kapitein-commandant, genie; E. Vanderveken, kapitein-commandant, stafadjudant, adjudant-majoor, infanterie; E. Favier, kapitein-commandant, infanterie; H. Ginion, kapitein-commandant, stafadjudant, adjudant-majoor, infanterie; H. van Steenkiste, F. Gallot, G. Lozet, P. Simons en E. Colinet, allen kapitein-commandant, infanterie.

De (Belgische) Legerbode deelt onder het hoofd “Roemrijke bladzijden – Enige heldendaden van het 2^e (Belgische) regiment jagers te voet” het vervolg mede van de beschrijving van het bombardement van Diksmuide, waar wij enige dagen geleden ook reeds een gedeelte van overgenomen hebben. Wij ontlenen thans aan De Legerbode het volgende:

Ofschoon minder tragisch dan op het stadhuis, was de toestand niet minder hachelijk in de zuidoostelijke sector van het bruggenhoofd, waar onze jagers de loopgraven bezetten, gedolven tussen de wegen naar Esen en naar Woumen. Een voortdurend en stelselmatig bombardement, op het front en in de flank, deed een regen granaten neerkomen op de nauwelijks beschermde stellingen, die men, volgens het bevel gekregen toen men de makers kwam aflossen, kost wat kost moest behouden.

De 21^e oktober, vanaf het begin van de namiddag, was een eerste aanval van de vijandelijke infanterie, die langs Esen was doorgebroken, op de hardnekkige weerstand komen stuiten van de 2^e compagnie van het bataljon Dupuis. Het goed gemikte geweevuur

van onze kleine jagertjes, het wel geregelde schieten van onze kanonnen en enige dodelijke vlagen van de machinegeweren die de weg schoonveegden, hadden de Duitsers al spoedig zodanig neergemaaid dat hun ijver gauw begon te verminderen. Zodat luitenant Poignard, de jeugdige en dappere adjudant van commandant Dupuis, die zich op het ogenblik van de aanval ter plaatse had begeven, weldra aan zijn overste kon melden:

“Onze mannen houden zich prachtig, mijn commandant: ik geloof dat de Moffen daar hebben geweten aan welke prijs.”

Maar dat was slechts een begin. De voortdurende hevigheid van het kanonvuur, de overdadigheid waarmee het projectielen van allerlei kaliber regende, bijzonderlijk in de omtrek van het kerkhof, de troepenbewegingen die men wel kon raden, dat alles deed voor binnenkort een geweldige aanval voorzien.

In hun kleine loopgraven neergedoken, beschutten onze mannen zich zo goed als het gaat tegen de hevigheid van het bombardement. Ondanks alles kwam er van tijd tot tijd een granaat een verschrikkelijke slachting in de ene of andere groep verdedigers aanrichten. Noch bij de jagers, noch in de compagnie marinefuseliers, die tussen hun linies ingelast waren, kon iemand er aan denken met enig nut een schot te lossen op de talloze vijandelijke patrouilles, die rondwaalden in de omstreken der banen naar Woumen en Klerken.